

REDACTIA
Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL
Pe un an 24 cor.
Pe jumătate an .. 12
Pe 3 luni 2

Nr. 1 de Duminică pe un 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe un 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un sir garmond: costul
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicație.

Manuscripte nu se
inapoiază.

—
Telefon oraș și comitat 503

Lugojul și Zorlențul!

De un Lugojan.

După înfrângerea noastră dela Bocșa, — de sigur că apetitul guvernului actual a crescut, și urmarea va fi ca să-și stâmpere foamea și cu celelalte cercuri protestate: Lugojul și Zorlențul.

În momentele de față e bine pentru noi, ca să cercetăm cauzele căderii noastre la Bocșa, și apoi să vedem dacă suntem ori nu în stare să dăm piept cu adversarul la o eventuală luptă electorală în Lugoj și Zorlenț.

Cauza căderii noastre dela Bocșa în primul loc avem să o mulțămim preoților, iar în al doilea loc învățătorilor. Pun în primul loc pe preoți, căci numărul acestora cari ne-au vândut a fost mai mare ca al învățătorilor, cu toate că învățătorii au stat sub presiunea întregii puteri administrative, pe când preoții rătașiți au fost presionați numai de puterea banului. Fie că puterea, fie că banul ne-a spart rîndurile, — un lucru trebuie constatat, — că destrăbălarea a intrat între noi!

Și destrăbălarea a intrat în urma lipsei de disciplină și caracter.

1. Un corp bine disciplinat nu se prezintă așa ca la Bocșa cu rînduri sparte. Preoțimea, dacă ține la biserica ei vie, trebuie să se prezinte unitară în gânduri și simțăminte. Să caute a nu veni în conflict cu simțământul național al poporului, pe care îl păstorește.

Eram la Bocșa în ziua alegerii, la cor-

don, aproape de locul votării. Când un preot veni cu o ceată de votanți spre urna lui Weisz, — un țaran din partidul național se adresă către ceata națională cu următoarele cuvinte: «Fraților! De acum înainte să ștergem din «Deșteaptă-te române»... strofa: *Preoți cu crucea'n frunte...*!» Ei bine, până acum poporul nostru în cazuri de grea cumpune apela la crucea preoților lui, — și acum? — răspund cuvintele de sus ale țaranului nostru! — Dacă preoțimea noastră nu ține mult la rolul de conducătoare în chestii naționale, — atunci să poftescă a se prezenta ca la Bocșa. Dar dacă ne place să zicem că «*biserica e națională*», atunci așteptăm ca *Ea* să nu fie batjocurită eventual cu alte titluri și epitete. Datorința față de această biserică impune preoților ca aceștia să se prezinte ori unde și sub orice împrejurări ca un zid puternic, până la unul, când e vorba de interesele *Ei* naționale. Nu e interesul *Ei* a da mâna cu evreii!...

Și când vedem că *unii* intră în ceata jidovilor, iar *alții* stau la o parte fără se simtă cum sângerează biserica lor, — atunci trebuie să plângem de soarta acestei biserici, pe care o croiesc acești nedisciplinați ai șirurilor noastre. — Un domn, desnădăduit de răstăbălarea îmi zicea: »va veni timpul ca iarăși să ne reîntoarcem la pasivitate. I-am răspuns: Nu! căci acest popor care *plângea formal* după căderea noastră la Bocșa, — își va ști disciplina pe rătașiții săi!

Când vorbesc de disciplină, adresându-mă către *cler*, — nu mai vorbesc și de carac-

ter, căci disciplina clerului involvă în sine și caracter, dat fiind adevărul, că disciplina clerului nu poate fi bazată, numai pe *bun și dreptate*, — dar

2. Cu ocazia unei adunări generale a învățătorilor din diecesa Caransebeșului ținută în Lugoj, — un fruntaș de aici, în vorbirea de bine-ventare a strigat către aceștia: »*Caractere să ne dați!*« Ce frumoase cuvinte, rostite la situație! Și oare cum să dăm noi *caractere* dacă noi înșine nu avem caracter?! Numai lumina poate naște lumină! Și cred că nu este caracter a vinde poporul din a cărui sudoare trăiești. Amenințările și presiunile de tot felul venite de sus, — nu sunt scuze, — dovadă ținuta bărbătească a celor de caracter. Noi învățătorii patriei noastre trebuie, și avem datorința a crește oameni liberi, tocmai fiindcă vrem independența patriei noastre. Cum oare vom putea noi crește oameni liberi atunci, când noi nu suntem liberi nici chiar în exerciarea dreptului nostru civic?! Să mi-se ierte afirmarea, dar nu e bun patriot acela, care restringe libertatea învățătorului, — fie acela ori și cine! Noi trebuie să fim expresia poporului precum și poporul este expresia noastră. Spiritul ce dominează astăzi lumea e *spiritul democratic*, înaintea căruia și regii trebuie să se plece.

Cum vine dar, că un partid aristocratic, care din nefericirea patriei, a pus mâna pe putere, — să încătușeze libertatea noastră civică prin presiuni păcătoase?! Și dacă totuși o face, — de ce nu — i-se impune caracterul? — dacă este! Căci *dacă este*, cine mă poate pe mine opri dela voința

Scrisorile lui Napoleon I.

Napoleon I. a fost o figură distinsă nu numai pe câmpul de luptă, dar și la biroul de scris și acest fapt e cu atât mai curios, fiindcă însuși Napoleon abia putea scrie legibil. Manuscrisul lui aproape nu era altceva decât o învâlmășală de semne și litere greu de descifrat. Din fiecare cuvânt lipsa o literă, două, așa că în cele mai multe cazuri nici el însuși nu putea citi ce a scris; ba chiar și iscălitura abia i-se putea citi. Tocmai din acest motiv își dictă toate scrisorile și ordinațiunile și încă așa de repede, încât *Bourierme*, *Meneval* și *Maret*, secretarii lui, stabilii un fel de stenografie de tot deosebită, numai ca să poată corespunde ca stenografi. Nici odată nu repeta un cuvânt sau o propozițiune și bietii scriitori numai atunci puteau odihni nițel, când Napoleon, care în vreme ce dicta măsura odaia cu pași mari, supărat pentru ceva începea să injure.

Cea mai mare parte a scrisorilor, din ordinul lui Napoleon III, au fost adunate și tipărite între anii 1858—1869 în 32 volume, conținând ca 22.000 manuscrise. Edițiunea aceasta însă nu este completă, pentru că nu numai că au perit multe scrisori, — între aste cu deosebire de pe vremea campaniei rusești dela anul 1812, — dar și comisiunea, care a fost încredințată cu aranjarea scrisorilor, a lăsat nepublicate pe acele, cari ar fi fost acomodate ca într'un mod oare care se întunece gloria, vre-unuia dintre rudeniile lui Napoleon. În câțiva ani *Leon Lecestre* a adunat aceste scrisori, aproape 1225 bucăți, le-a edat, astfel, că azi avem și putem citi toate scrisorile

lui Napoleon. Munca unui uriaș ca putere și spirit este eternizată în filele aceste. Este demn de admirat multilateralitatea acestui mare om, punctualitatea și îngrijirea, cu care se ocupa și de cele mai neînsemnate lucruri. Se ocupa nu numai de conducerea armatei, resbel, lupte, afacerile țării și legi, ci și de inovațiuni pe terenul comerțului de zahăr, se interesează de teatru și arte, atrage atențiunea poliției asupra criminalilor și îndreaptă la ordine pe directorul muzeului, pentru că zi de zi deschide pentru public prea târziu muzeul. Egal îl interesează presa, aranjarea menageriei, întreținerea elevilor de prin internatele preparandiilor; scumpetea pâinei și a sării, scrie epistole astronomului *Oriani*, discută teoria lui Laplace, Canova, îi mulțumește unei biete spălătorese că a scăpat viața anuia dintre militarii lui. Dovadă despre îngrijirea și buna pricepere, cu care aranja unele lucruri ce absolut difereau ocupațiunile lui de mai înainte, este scrisoarea, ce a dictat-o în Finkenstein la 17 Maiu 1807 și în care dispune despre aranjamentul internatului de fetețe din Econ. Intre altele scrie următoarele:

»Eu aș dori că fiecare fată care pleacă din Econ să ia asupra-și conducerea unei mici economii, să fie capabilă a-și coase singură hainele, a peteci hainele bărbatului ei, a pregăti fașele pentru copii ei, să poată procura bucuria familiei sale prin pregătirile făcute pe ea, la caz de îmbolnăvire, să-și știe îngrijii bărbatul și copiii și pentru cazul acesta trebuie să știe tot din praxă, aceia ce știu îngrijitoarele de bolnavi. În ce a-tinge îmbrăcămintea, aceea trebuie să fie uniformă, din stofă simplă însă făcută cu gust. Nu-

tremântul nu trebuie să fie de tot simplu: supă, carne de vită, legume, nimic altceva. N'am curajul să prescriu și aceea, că elevele singure să gătească, știu că așa avea mulți contrari, cina însă și-ar putea-o ele pregăti, asemenea și dejunul. Eu le absolv de neplăcerile bucătăriei, aceea însă pretind, ca fiecare singură să-și coacă pâinea. Toate acestea au avantajul, că fac praxă în tot aceea de ce mai târziu au lipsă și pe lângă aceasta și aceea, că-și petrec timpul cu lucruri folositoare. Odăile lor să fie garnisite cu lucruri de mână pregătite de ele, ciorapii, cămășile, hainele să și-le coase singure. Toate aceste, după părerea mea, sunt de importanță capitală. Eu vreau să cresc din fetele aceste femei folositoare, fiind convins, că astfel le voi face femei drăguțe. Indată ce-ți coși singur hainele, te poți îmbrăca mai bine...«

Celelalte scrisori ne arată pe marele bărbat în de tot alte culori, ne prezintă un despot dornic de putere, care tractează cu fratele său fără cruțare, îl privește drept un lacheu, probabil fiindcă prin dânsul a ajuns la tron și se vede, asta lasă să o simtă. O scrisoare adresată lui Ludovic Napoleon, regele Olandei, cu datul de April 4, 1807 este următoarea:

»D-ta, domnești asupra poporului d-tale, ca și un călugăr capușin, măcar că bunătatea unui rege trebuie să fie întotdeauna maestrosă, dar nici la un caz nu trebuie să asemenea cu sufletul samaritean a unui călugăr capușin. Am auzit, că în țara d-tale ai reînființat ordinul nobililor, despre aceasta mi-ar și plăcea să aflu dela d-ta ceva detaiuri.

»Până însă să se întâmple aceasta îți spun de

mea, mai cu seamă când știu că această voință, e chiar îndreptată spre binele Patriei?!

Nu e caracter a-ți vinde voia pe bani și altele, — precum nu e omenie a cumpără sau a presiona voința cuiva, atunci când ești convins, că intențiile tale față de Patrie sunt curate. *Cel-ce cumpără ori presionează voința altuia* e dubios; iar *cel-ce o dă ori nu o exercită*, este fără de caracter și un laș.

În punctul prim m'am adresat mai mult către preoți (cler în genere) pentru *disciplină*; iar în punctul doi, învățătorilor — pentru *caracter*. Mai avem însă factori conducători, către cari să ne adresăm în chestie!

Factorii cari ocupă scaune pe la sinoadele eparhiale și pe la măritele congrese naționale, — trecând de mari naționaliști. Acești factori, în campania dela Bocșa, au stat pasivi, — bag-seamă, ca să nu periclitaze interesele autonome bisericești, — după-cum zic unii! Asta ar însemna, că cel-ce a devenit deputat sinodal și congresual — nu mai e liber a-și exercita drepturile sale cetățenești, după propria convingere. E dubioasă această abținere, — și par'că se apropie timpul, când va trebui radical să ne cernem.

»Nimenea nu poate servi la doi domni« — astfel nici cel-ce vrea să treacă de conducător al poporului românesc. Cu ocazia alegerii dela Bocșa, nimenea nu a sacrificat mai multă tignă, ca bietul popor, căci numai el știe șicanele ce s'au pus și se vor pune pe capul său pentru bărbătească-ținută. Nu învinovățim poporul, care a mers în tabăra lui Weisz, — căci a fost dus de conducătorii săi, în cari credea că trebuie să aibă încredere; dar, »Vai de acela, prin care se face scandalul!« — »Mai bine nu s'ar fi născut!«

»Unul pentru toți și toți pentru unul«... sunt cuvintele ce s'au rostit în zilele de grea cumpănă. Aceste cuvinte ni-se potri-

vesc de minune pentru zilele, prin cari trecem, și aș dori, ca toate gazetele noastre să le reproducă, pentruca să poată ajunge în casa fiecărui român.

Din România.

Inmormântarea generalului Lahovary.

București, 1 Martie.

Trenul special, care aducea corpul neînsuflețit al regretatului ministru de externe a sosit în gara de Nord aseară la orele 6.55,

Cu acelaș tren au sosit d-nii:

Ioan Lahovary, ministru de domenii, fratele defunctului, Nicu Lahovary, Emil Lahovary, principele Valentin Bibescu, Radu Văcărescu și Anton Roznovanu.

Atât pe peron cât și în curtea gării era adunată foarte multă lume: amici politici și personali, rude, cunoscuți și diferite alte persoane. Momentul scoborîrii din vagon a cosciugului a fost din cele mai solemne.

După o scurtă slujbă religioasă, oficiată de cler, dricul, luminat fiind de facke, a pornit-o pe calea Griviței, apoi pe calea Victoriei, până la Biserica Albă.

Pe tot acest parcurs multă lume scosese steaguri indoliolate.

În Biserica Albă, tapisată pe dinnăuntru cu negru, și având de asemeni și portalul indoliolat, se ridicase un catafalc. Pe acesta a fost depus cosciugul, care apoi fu acoperit de gerbe de flori și coroane.

O gerbă de trandafiri și liliac din partea reginei, o gerbă din partea d-nei Simona Lahovary; o gerbă din partea generalilor Stoica, Lahovary, apoi coroane din partea multor persoane distinse.

Încă dela orele 12 o mulțime imensă ocupă trotorele căii Victoriei. Jandarmii pedestrii și numeroși sergenți de stradă, sub comanda dlui maior Copetzki au fost nevoiți să facă serviciul de ordine încă dela această oră. Coroanele sunt așa de numeroase, încât ele nu mai au loc în biserică; piața din fața bisericii este plină de asemenea de coroane.

În fața bisericii se află 24 de țărani veterani de prin comunele Găvana, Merișeni, Șerboeni, Basconu Flești, Albota, Bradu-de-jos și Buzoești din jud. Argeș.

Doi dintre ei, cu drapelul indoliolat, stau lângă biserică lângă catafalc, făcând de gardă.

În registrul ce se află la ușe s'au înscris deja

mii de persoane de marcă, exprimându-și regrettele lor pentru această nenorocire.

La ora 1 sosește dl și d-na Ion Lahovary.

Tot la ora 1 sosește și prințul Ferdinand.

În fața bisericii se mai află delegați ai școlii italiene din capitală, cu steagul societății.

Pe la orele 2 jum. a început să se formeze cortegiul.

În acest moment aglomerația pe trotore și pe stradă era enormă. De asemenea erau înșesate de lume balcoanele și ferestrele. În piața teatrului și în piața palatului era o mare de capete. Aglomerația creștea cu cât te apropii de biserica Albă. Mulți se suiseră pe grilajuri și chiar pe case spre a vedea mai bine.

Circulația trăsurilor a fost din vreme întreruptă.

Poliția a putut menține cu mare greutate ordinea, postând un cordon de jandarmi pedestrii în apropiere de grădina episcopiei și două cordoane de sergenți în fața bisericii.

În afară de asta erau sergenți postați din distanță în distanță.

De asemenea erau pline cafenelele și cofetăriile de pe calea Victoriei.

Cortegiul s'a format în modul următor, începând din piața palatului:

Un pluton de jandarmi călări deschideau cortegiul.

Urmau cinci cară încărcate cu coroane, apoi un număr mare de coroane puse pe șevalete. Multe din acestea erau capodopere de artă în aranjarea florilor.

În urmă veneau societățile cu steaguri: Școala italiană, soc. italiană Humbert și Margareta, soc. Dante Alghieri, soc. Macedo-română, soc. Coroana de Oțel, a veteranilor, elevii liceului Sf. George.

Apoi veneau trăsurile preoților și în fine carul funebru, pe care cosciugul dispărea sub gerbe de flori și coroane.

Dupăce slujba divină a fost oficiată de arhiepiscopul Nifon Ploșteanu, s'au ținut discursuri de către d-nii: Gr. Cantacuzino, general Manu, Nicu Economu, Gr. Triandafil, dr. Leonte, Emil Vulpe și Take Ionescu.

Cortegiul funebru a plecat dela biserică la ora 3. p. m.

Carul funebru avea o gardă de onoare compusă din veterani, membrii ai societății »Coroana de Oțel« a gradelor inferioare.

Cordoanele erau ținute de d-nii Gr. G. Cantacuzino, general Manu, Greceanu, dr. Istrati, C. Dissescu și Economu.

D-na general Lahovary n'a aflat încă nimic despre durerosul sfârșit al soțului ei. Tristul adevăr i-se ascunde, spre a nu i-se agrava boala.

pe acum că absolut nu aflu corectă procedura dtale. Ce ți-a venit în minte? S'au ți-ai pierdut mințile cu desăvârșire și uiți că mie ai să-mi mulțămesti totul. În scrisorile dtale totdeauna întonezi credința și supunerea ce-mi datorești, ce eu însă în cazul acesta de fel nu o văd dovedită, și nu aflu corect, că într-o afacere așa de importantă, ai făcut dispozițiuni fără a mă întreba... Ș'apoi încă ceva. Veșnicile certe cu regina încep a produce oare-care reacțiune asupra poporului. Ți-aș recomanda foarte mult, să procedezi invers. Fii față de nevasta dtale îngăduitor și sever în afacerile statului. Ii poruncești tinerei neveste, par'că ai comanda o armată... Măcar că-ți pot spune, că ai o nevastă, pe care pentru bunăstarea ei ar trebui să o porți pe palme și dta dincontră, o nefericești. Lasă-o să se distreze, las-o să danseze dacă-i face plăcere. Eu de pe câmpul de luptă, totdeauna ți scriu nevastei mele să-și petreacă, să se distreze — măcar că e de 40 de ani, — și dta pretinzi dela o femeie de 20 de ani, așa zicând copilă încă, să trăiască ca și o călugăriță, sau veșnic să-și dădăcească copilul? Așa se întâmplă, că dta ești prea mult pentru familia dtale, dar prea puțin pentru țară... De altfel în țara dtale poți face tot felul de nebunii, n'am ce-ți zice, față de mine însă nu-ți permit așa ceva. Dta împarți lumii întregi decorații — bine faci, eu însă nu permit nici unuia dintre supușii mei să le poarte, fiindcă nici eu însumi nu le port. Și dacă m'ai întreba care e motivul pentru care refuz decorațiile dtale, ți-aș răspunde că încă nu ai câștigat destule merite ca să-ți primesc și port distincțiile...

Este interesantă scrisoarea cu datul de 17 Iulie 1809 adresată lui Ierom regele Vestfaliei:

»Am cetit un ordin de zi al d-tale, — zice scrisoarea, — și m'a surprins foarte mult. Dar nu ai d-ta prieteni buni, cari să-ți desfășure realitatea? Aceea că ești rege și fratele împăratului, în resbel nu are mare importanță, pentrucă acolo trebuie să fii militar, zi și noapte în spatele calului, pe vreme bună ori rea, tot la loc să fii. Dta conduci resbelul ca un satrap. Pentru D-zeu, așa ai învățat-o asta dela mine? Nu te face și mai departe, obiect de râs, retrimite corpul diplomatic la Kassel, și nu face senzație. Condu resbelul ca și un tinăr ostaș, pe care-l înboldește dorul de-a se distinge și dovedește, că ești demn de poziția la care ai ajuns. Și în fine te rog să-ți scrii și vorbești corect...«

Ba odată scris Napoleon fraților săi, cari în ce privește inteligența, erau mult inferiori lui: »Sunteți nebuni cu toții? Luați băi reci!«

Adesea nu era mulțumit cu atitudinea împăciuitoare a generalilor săi. Așa de exemplu cu datul de 7 Ianuarie 1808 scrie generalului Junot, care era comandantul armatei franceze din Portugalia:

»Cu indignare văd că d-ta de când ai intrat în Lisabona până în momentul când s'au observat primele semne ale răsculării, n'ai făcut nimic pentru împiedecarea ei. Eu așa zicând într'una ți-am scris: desarmează locuitorii, concediază trupele portugheze, dă pilde demne de înspăimântat, ia ținuta celei mai mari severități, pretuindene cu spaimă și groază să amintească numele d-tale. Așa pare însă că capul d-tale e plin cu tot felul de închipuiri și nici idee n'ai de spiritul

public al portugezilor. Nu recunosc în d-ta pe elevul meu. De altfel nu mă indoiesc de ioc, că d-ta în urma răsculării ai desarmat orașul Lisabona, că ai lăsat să împuște la vr'o 60 de oameni și că ai efectuit toate dispozițiunile necesare...

Odată s'a resculat flota franceză. Napoleon atunci scrie ministului de resbel generalului Savary, duce de Rovigo, următoarea epistolă:

»(3 Mai 1811). Acei 500 de marinari, cari au luat parte la afacerea dela Aulich, trebuie deținuți, aduși în Franța, aici apoi trebuie puși la muncă silnică în Toulon, Brest și Lorien. Pe mai mulți dintre ei trebuie aduși în fața auditoriatului și împușcați. Pe cei mai păcătoși cărora le-a succes să scape, trebuie în contumaciam osândiți la moarte, pe tata, mama, nevasta, frați și surorile lor aruncați în temniță, casele lor aprinse, iar averea usurpată...«

O adevărată ordinațiune de teroare a adresat mareșalului Davout, în anul 1813.

În aceasta ordinațiune îi arată directiva conform căreia să procedă în Hamburg:

»Senatorii toți trebuie deținuți, ori unde-i veși găsi, 5 dintre ei lase să-i împuște îndată, iar ceilalți trimite-i în Franța unde vor fi duși la închisoare. Toate bunurile lor le va lua statul în proprietate. Orașul să-și predee întreg depozitul de arme, oficerii legiunei-hanza trebuie împușcați, iar ostașii porniți îndată către hotarele franceze. Este de a se lua notiță despre 500 dintre cei mai bogați cetățeni, averea acestora o va usurpa statul. Orașele Hamburg și Lübeck au să plătească tribut de 50,000.000 franci...«

Pentruca să-și desarmeze inamicii și-a ales mij-

Veniturile statului din Dobrogea care la 1880 abia atinge cifra 2,800.000 lei, au depășit anul trecut cifra de 15 milioane lei, în urma uriișelor progrese economice ce a făcut provincia trans-danubiana dela realizarea ei de patriamumă.

După datele statistice, culese de ministrul domeniilor, populațiunea Dobrogei este astăzi de peste 325.000 locuitori.

La 1880 se aflau în Dobrogea numai 147.000 locuitori.

Conferință. Duminică viitoare societatea culturală-italiană »Dante Alighieri« din București va organiza la Ateneu o reuniune solemnă sub prezidenția Marchizului Beccaria de Incisa ministrul Italiei la București pentru a comemora moartea marelui poet Italian Giosuè Carducci.

Di. Barbu Delavrancea va ține o conferință în care va vorbi de activitatea celebrului defunct.

Serbarea de Duminecă.

— Raport special. —

În Arad au fost, în anii din urmă, multe festivități culturale și sociale. Am avut concerte ținute la un nivel artistic ce puteau satisface chiar pe cei mai pretențioși. E desul să amintim în privința asta concertele în cari am admirat pe baritonul Popovici-Beyreuth. O serbare culturală mai entusiastă, mai cu multe variațiuni și cu public așa numeros și distins ca cel de Duminecă seara, n'a fost în Arad.

A câștigat în importanță serbarea culturală nu numai prin faptul că au participat căpeteniile bisericii noastre: episcopul I. I. Papp, cu vicarul V. Mangra și protosinectorul R. Ciorogariu și întreg gremiul consistorial și corpul profesoral, dar am avut plăcerea să putem înregistra participarea ilustrei familii Mocsonyi dela Căpolnaș, d-na văd. Eugen Mocsonyi, cu d-șoarele și tinerii frați Alexandru și Petru Mocsonyi.

Centrul de atracție și simpatie a fost însă, fără îndoială, prințul Constantin Brâncoveanu Basarab... E cel dintâi reprezentant al generației tinere din elita capitalei române care ne-a făcut plăcerea să vină între noi să ne cunoască.

Ioacele, ba odată chiar, a recurs și la falsificare de bani. În anul 1809 a trimis ministrului de poliție Fouché o sumă de bancnote austriace, cu acel ordin să pregătească de pe ele falsificări în valoare de 10 milioane pe lună.

»Casa austriacă, — scrie lui Fouché din Schönbrunn cu data de 6 Septembrie 1809 — a condus lupta în contra mea cu ajutorul banilor săi de hârtie și numai cu ajutorul acestora va putea-o și continua.

Mi-e datorința dar, făr' a lua în considerare, dacă trăim în timp de pace sau rebel, a nimici acești bani de hârtie, ca astfel să poată sili pe austriaci la plată cu bani de aramă. Aceasta va aduce Austria în așa situație precară, că va fi nevoită a-și restrânge cheltuielile enorme și a micșora contingentul armatei, adică tot ce mereu amenință imperiul meu. Prin urmare scopul ce urmăresc nu este câștigul ci politica.

În urmarea acestui ordin s'au falsificat în Paris multe bancnote austriace, cari însă după încheierea păcii, au fost nimicite.

Scrisori pe cari le-a dictat Napoleon în vremea ce sta închis pe insula Sta Elena, au apărut în traducere engleză, și cuprind durerea ce a trebuit să o simtă Napoleon în decursul prinsorei sale.

Iată un raport amănunțit asupra celor petrecute.

Oaspele iubit.

Di Constantin Brâncoveanu-Basarab a sosit la Arad Duminecă dimineața, cu trenul accelerat dela Brașov. A descins la »Crucea Albă«.

A făcut o eselență impresie faptul că a ținut să meargă întâi la biserică, unde a stat până la sfârșitul serviciului divin. Servea preotul V. Olariu asistat de protodiaconul dr. I. Suci și diaconul N. Mihulin, care a rostit și o predică, explicând evanghelia. Iubitul oaspe a lăudat cu deosebire corul seminarial, condus de profesorul Lugojanu.

A depus apoi cartea sa la episcopie, (P. S. Sa fiind încă la Sibiu, de unde s'a întors numai seara), a vizitat institutele noastre culturale și economice.

După amezai s'a dus la »Casa Națională«, să vadă jocul (hora) tinerimei țaranilor noștri, și apoi la nunta tinerului țaran de frunte Măcinic, unde nănaș erau d-nul și d-na Iosif Moldovan. Aici s'a supus obiceiului drăguț: să joace cu mireasa, și peste tot i-a făcut o bună impresie fărâșimea noastră. A vizitat de asemeni muzeul orașenesc (de reliquii) și cetatea.

Concertul.

Seara la 8 a avut loc concertul în sala dela »Ipartestület«. O seară într'adevăr strălucită. Concertul de Duminecă a fost o splendidă manifestație. Nici odată n'am avut un public atât de distins și numărös.

Încă înainte de ora 8 a sosit P. S. Sa Episcopul I. I. Papp însoțit de o mare suită.

Câte-va minute în urmă a sosit principele Brâncoveanu, însoțit de d-nii Ioan Russu Șirianu, Sever Bocu, apoi P. C. Sa Vasile Mangra, vicarul Orăzii-mari și Roman R. Ciorogariu, director seminarial.

La 8:15 minute a sosit d-na văd. Eugen Mocsonyi cu d-șoarele și tinerii Alexandru și Petru.

Imediat în urmă a sosit comandantul garnizoanei, generalul Arendt cu doamna, însoțit de colonelul Dietrich, colonel-locotenentul Pálik, majorii Hoch și Florian, și întreg corpul ofiteresc și damele lor.

Dintre notabili am mai văzut pe dnii. Augustin Hamzea arhimandrit, maiorul Silviu Herbay din Serrajevo, deputații Vasile Goldiș și Ștefan C. Popp și întreaga societate din Arad cu o mică și nejustificată excepție.

Concertul s'a început la 8½ cu p. 1 din program C. G. Porumbescu: »Earna« executat de corul teologic-pedagogic dirijat de di profesor Trifu Lugojanu. Bucata a fost executată perfect.

A urmat ouvertura pentru patru mâni C. v. Weber Freischütz executată la pian de d-șoarele Hortensia Raicu și Veturia Papp. Ambele aceste tinere și distinse domnișoare din societatea aradană, deja prin pășirea lor simpatică și sigură dela început au câștigat publicul. Au fost aplaudate cu multă căldură și li-s'a oferit câte un frumos buchet.

Al treilea punct a fost al dnei Veturia Triteanu, eroina serii. Distinsa cântăreață captivat publicul imediat cu prima sa cântare, romanța lui F. Fiszt; »Loreley«. Din publicul nostru mulți o cunoșteau deja cu prilejul dela »Asociațiune și astă-toamnă când a fost congresul bisericesc. În debutul ei de acum ea se afirmă ca o desăvârșită artistă. Publicul a sărbătorit-o și i-a adus adevărate ovații. I-s'a oferit un buchet de flori.

A urmat »Pribeagul« de P. Popovici-Flechter nacher executat de corul dlui Lugojan. De prișos să lăudăm prestația acestui cor, care ni se pare cel mai bun cor bărbătesc din câte există la noi românii.

Punctul 5 Verdi-F. Liszt »Ernani« a fost merit să scoată în relief osebitul talent al dșoarei Hortensia Raicu. A fost frenetic aplaudată, iar în urmă executând câteva doine românești, ea stârnește un adevărat entuziasm încât s'a cerut mereu biraze.

Punctul 6, a fost punctul de culminație al dnei Triteanu. În doine, aici este farmecul ei nelutrecut.

Este atâta patimă și simțire în cântecul ei, în cât cu adevărat te sgudue.

Jele-i doamne codrului
De armele Ianului,
Că le plouă și le ninge
Și n-are cine le 'ncinge.

De armele Ianului!... O indescritibilă forță de sugestie vibrează în aceste accente. Publicul a aplaudat extaziat.

Programul se încheie cu o bucată din Vorovichievici »Ceasul rău« executată admirabil de corul pedagogic-teologic.

D-na Triteanu a fost acompaniată de di Iuliu Szilágyi.

Dansul.

După concert a urmat dansul. S'a început o horă, în care intră și prințul Brâncoveanu cu una dintre d-șoarele Mocsonyi, și tinerii Mocsonyi. Este o admirabilă priveliște.

Cuadrilul prim se dansează de 200 părechi. După cuadril urmează pauza, în decursul căreia orchestra militară cântă doine românești. Intreaga societate petrece foarte animat. S'a comentat o inovație, care a plăcut foarte mult: au lipsit toate.

La ora 11½ principele Brâncoveanu își ia adio și pleacă. Orchestra militară intonează imnul regal român. Se fac ovații.

Pleacă apoi P. S. Sa episcopul între ovațiile publicului.

După pauză a început din nou dansul, care a durat până 'n zori.

Rip.

O ședință — ca să fie!

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Își are ceremoniile sale de bonton și Camera — ori cât, după cum a spus cu așa de frumoasă indignare, di Brediceanu, ea nu crede a fi obligate mânușile față de naționalități. Ba, poate nici o instituție nu este ferecată în atâtea formalități ca legislatura. Dar, toate astea nu sunt așa de speriat, cum li-se par privitorului de-acasă, dela patriarhalul că minla țeară. E multă năivitate în credința celor ce privesc din depărtare viața parlamentului. Imi închipui cum se impresionează, cetind în gazete pe larg comentat, cum deputatul cutare a vorbit așa și așa de înflăcărat pentru cutarele mare interes al poporului, cum Eselența Sa ministrul (zero) a certat aspru pe blăstămații ăia, de dușmani tolerați ai statului (știți cine-i), cum președintele, prea justul Justh strigase urit pe cutare tulburător al liniștei și al adevărului, cum Treanca apăra

La boala »VÂNĂ de AUR«, diabetă și intestine indispensabil pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebuințeze medicamentul »ZERO«, căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare.

Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere.

La întrebuințare e mai ieftin decât hârtia. Ori unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat.

BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52

punga țării și cum Fleanca a mântuit-o chiar de peire... și mai câte de acestea. Naivul cetitor vede aci tot mutre gave, îngrijite, veșnic ocupate, aude tot glasuri vile-rante de emoție, de patimă chiar, greu cumpănite, crede că întreaga Cameră are o singură ureche ca să asculte dorințele drepte și să le respingă cele păcătoase... Pe când? Nepăsare, ușurătate, plictiseală, silă mai mare decât într-o casă a Țării, binesă cauți dacă mai vrei să găsești. Sunt cvintesență, în privința asta ședințele ca cea de azi. În-zădar, «aleșii» țării — cum mulți — nu se pot interesa de forme — dacă ele nu sunt ale constituției. Constituția cea care asigură osul.

În detai, dela ședința de azi — lungă de două ore — nu este nimic deosebit pentru a Vă comunica. S'a petrecut întreagă cu prezentarea rapoartelor dela diferite comisii, între ele și a comisiei de instrucție publică, cu privire la *lex Apponyi*. Camera s'a grăbit a le lua la cunoștință, a face câteva scurte observații, și a se împrăștia — la masă.

Actualități politice.

Din bazaconile comisiei p. instr. publ.

Kacs Kovics M. (Cine dracu o mai fi și asta!?) Dacă într-o școală confesională cel puțin jumătate dintre elevi sunt maghiari, limba de propunere să fie maghiară. — Dacă în careva școală confesională s'a introdus limba statului ca limbă de propunere, situația asta să nu se mai poată schimba... Și comisia primește!

Vertán E. Toate hârtiele și certificatele aparținătoare învățământului trebuie redactate și în ungurește.

Comisia e bucuroasă și de asta.

Nagy Ferencz (în comisiunea financiară, discutându-se acelaș proiect.) Învățătorii să fie numiți de comitele suprem, ori de vice-comite, ori de o corporație oare-care.

Apponyi (jignit). Lasă; tot mai bine e în mâna noastră chica lor.

De acord.

Pour-parlé-urile guvernelor.

Despre rezultatele tratativelor între cele două guverne ale monarhiei, nu se știe nimic. Nu se scrie și nu se strigă o vorbă legănată despre succese ori nesuccese. Și pentru cine cunoaște psihologia politice maghiare, asta e cel mai lămurit semn, că nici vorba nu poate fi de succese. Dacă vor fi fost cât de cât la ce să cheme, guvernul maghiar de mult a fi bătut toba!!

Contele Andrassyi va zice în gând: afele cseregések.

Obstrucția.

Fac, nu fac, obstrucție naționalistii — iată o întrebare deschisă larg. Publicul nu știe să creadă, — fiindcă înșii ce-i chemați a-l da, nu știu ce răspuns să dea. Adică răspunsul e ușor, căci nime nu este, cine să-l pună sub lupă, ori-cum va fi el. Dar e nespuse de greu a te hotări ce să faci. Este nespuse de greu a topi într-o singură părere toate cele 24, ales când una ca alta sunt din scândură, care nu se topește.

Tratativele vamale.

Ministrii unguri și secretarii lor s'au întors Sâmbătă seara acasă. Rezultatul dezbatărilor nu se cunoaște și toată afacerea se

ține în secret. Atâta se știe, că n'au putut cădea de acord în nici o privință.

Va necesită deci intervenția Coroanei, care va fi pentru încheierea legăturilor vamale, căci la o cădere de guvern pe această chestie nu ne putem gândi din moment, ce Monarhul nu voiește să concedieze pe nici unul din guvernele actuale.

Pentru ce au fost bătuți Rușii?

În urma indiscrețiunii unui ziarist din Helsingfors lumea a aflat, nu numai că fostul generalism al trupelor ruse din Mandjuria, și-a scris memoriile asupra campaniei ruso-japoneze dar a putut lua cunoștință și despre cuprinsul lor.

În urmă au început să circule știri prin presa cea mare occidentală, că generali Grippenberg, Kaulbars, Bilderling, precum și alți comandanți secundari, maltratați de fostul lor șef în memoriile sale, l-au provocat la duel.

Duelul nefiind acceptat de Kuropatkin, generalii criticați l-au criticat și ei la rândul lor pe fostul generalism.

Astfel generalul Bilderling publică în «Invalidul rus» un lung răspuns, zicând că nu-l surprinde de loc minciunile lui Kuropatkin, de oare-ce ele vin dela un general, care după fie-care bătălie perdută, acuză pe ceilalți generali de înfrângerea sa pentru a-și salva reputațiunea.

Dar reputațiunea e grav știrbită și rămâne știrbită, căci în cele de pe urmă asupra cui cade răspunderea dacă armata era într'un ne mai pomnit hal de ticăloșenie dacă nu asupra ministrului de războiu?

Și cine a fost 2—3 ani ministru de războiu în Rusia, înainte de izbucnirea războiului ruso-japonez, de cât... dl Kuropatkin însuși? întrebă generalul Bilderling.

Dar fiindcă Kuropatkin, în memoriile sale, se face și judecător, să ascultăm ce zice despre dânsul și despre operațiile sale de războiu un militar englez, generalul sir Jan Hamilton, care a urmărit toată campania în calitate de șef al misiunii engleză în armata japoneză.

Acest general a scos acum de curind al doilea volum al însemnărilor sale (A staff officer's scrapbook, Edward Arnold, Londres). În acest volum se cuprinde narațiunea detaliată a bătăliilor dela Liao-Yang și Șa-Ho.

Iată ce ne spune ofițerul de stat-major englez.

«Generalismul rus formulează niște acuzațiuni teribile în contra unora dintre locotenenții săi Grippenberg, și Kaulbars, Bilderling, și Rennenkampf, zicând, că nesupunerea lor, încăpăținarea lor fost cauza pierderii bătăliei în primul rînd la Sandepu.

Mulți ofițeri superiori de ai noștri — zice Kuropatkin — neglijau să ia cele mai elementare măsuri de precauțiune înainte de bătălie și aveau pentru inamic cel mai mare dispreț.

Dar îndată ce începea bătălia, acest dispreț extrem se prefăcea de odată într'o spaimă nebună».

Grippenberg când s'a văzut bătut la Sandepu a părăsit câmpul de bătăie lăsând trupele într'o debandadă de nedescris și ceru Țarului permisiunea să plece la Petersburg, sub pretextul ca să dovedească împăratului că campania era perdută și că unicul lucru ce mai rămânea de făcut era să se opereze o retragere la Mukden și d'acolo la Kharbin.

«Plecarea și cuvintele lui au produs asupra trupelor o impresiune din cele mai dezastruoase; descurajarea ce a cuprins pe ostași, a fost mai funestă decât pierderea unei întregi diviziuni, scrie Jean Hamilton.

Kaulbars nu e mai puțin sever judecat:

«În timpul bătăliei dela Șa-Ho a făcut niște mișcări greșite. Dupăcum s'a probat în modul cel mai evident, Kaulbars n'a înțeles nimic din situațiunea în care se găsiu în fața inamicului.

Dar dupăce și-a criticat pe toți generalii de origine finlandeză se vede, că pe generalii ruși Kuropatkin i-a criticat în persoana sa, căci el însuși recunoaște că e răspunzător de pierderea bătăliei dela Mukden.

În privința aceasta generalul englez e de avizul lui Kuropatkin.

În cele de pe urmă însă nu generalul trebuie

să se bată cu soldații de cari dispune. E adevărat că ar trebui să le îndrepteze defectele lor, și să știe să se servească de calitățile lor.

Soldatul rus așa cum este, e un material de primul ordin, pentru cel care știe să umble cu el.

La 2 Septembrie, ziua mării bătăliei dela Liao-Yang generalul englez a notat în carnetul său: Armata japoneză e convinsă, că soldatul rus n'a pierdut nimic din curajul său.

Nu e sfârșit un imperiu ai cărui soldați știu muri cum au murit oștenii ruși.

«În bătălia dela Liao-Yang, Kuropatkin era stăpânul situațiunii în mod absolut; forțele lui nu erau divizate, nici Grippenberg, nici Kaulbars nu puteau să-i zădărnicească ordinele sale. Victoria Japonezilor a alărnat ca de un fir de ață.

Doă zile, Kuropatkin era despărțit de Oyama de către trupele rusești».

În seara de 1 Septemvrie, în ajunul bătăliei, generalul Hamilton scrie în carnetul său: «Superioritatea pozițiunilor lui Kuropatkin».

«Sunt foarte deprimat din cauza evenimentelor de azi, cari ne-au adus în mare primejdie.

Dacă nu vom isbuti la noapte la Manju-Yama, mâne poate să fim aruncați în apă.

Mie mi-se pare că Kuropatkin poate să-l țină pe Oyama în eșec cât va vroi: mai întâiu cu fortificațiunile sale, apoi cu Tai-Tsé-Ho, și în tot cazul el poate să-l țină pe loc pe Oyama destul timp, pentruca să ne înghită complectamente.

Dar ce e straniu e că Kuropatkin își da seama de pozițiunea sa puternică și totuși nu făcu nimic ca să tragă folos din ea.

Kuropatkin este un general lipsit de concepțiuni, și îi lipsește totdeauna energia de a duce cu obstinațiune o întreprindere până la finit.

Nici odată n'a avut curagiul să se angajeze cu totul în o luptă: în momentul când ordona ofensiva, instinctiv lucra ca și când avea să bată în retragere. Dând ordin de atac, el prepara deja retragerea. Adevărul despre Kuropatkin este că el era mai preocupat d'a evita un dezastru decât d'a câștiga o victorie.

«Iată de ce au fost bătuți rușii», zice generalul englez.

La urmă generalul Hamilton spune ce opinie au chinezii despre ruși. Dânsul zice că toți chinezii pe cari i-a întrebat ce gândesc despre ruși, i-au răspuns invariabil:

«Sunt niște oameni cari plătesc foarte bine ce cumpără».

Din acest punct de vedere chinezul preferă pe rus japonezului, care e calic.

Despre formidabila comandă a tunurilor japoneze cu tir rapid generalul Hamilton vorbește cu entuziasm:

«Voi să mă mărginesc la această simplă declarațiune că, dacă mâne aș deveni orb și surd pentru toată viața, mi-ar rămânea consolațiunea pentru restul zilelor mele formidabila canonada dela Liao-Yang, când 500 de guri de tun vărsau lava lor asupra rușilor».

Învățămintele războiului. Iar în privința impresiei în general despre războiul ruso-japonez Jan Hamilton a notat în carnetul său următoarele:

Dacă vre-odată voiu ajunge în Anglia sănătos și mă vor întrebă oamenii: «cari sunt învățămintele războiului mandjurian?» dacă am să fiu sincer am să răspund astfel:

— Să ne schimbăm caracterele, să nu fim invidioși, să fim mai puțin egoiști, să fim leali, desinteresati față de frații noștri ceilalți ofițeri.

Iată învățământul războiului.

O nouă catastrofă pe mare.

În decurs de zece zile, se anunță deja a treia catastrofă pe mare. Iată telegrama ce anunță ultima catastrofă:

Londra, 4 Martie. Ieri seara în apropiere de Dover vapoarele germane «Marsala» și «Helene» s'au ciocnit. Acest din urmă vapor s'a scufundat. Au perit între valuri 8 marinari. Ceilalți au fost scăpați.

Ceața era așa de mare, că cei din luntrele de salvare ore întregi n'au nimerit la mal.

Adunarea din Siria.

Cu toate că era o vreme foarte rea, adunarea dela Siria a fost imposantă. Nu numai sirienii toți, ci și din celelalte sate au participat toată inteligența și țărani fruntași. S'a remarcat prezența tuturor învățătorilor.

A prezidiat protopopul Lucuța.

Di St. C. Pop într-o vorbire de două ore întregi a dat seamă alegătorilor despre situația politică, insistând îndeosebi asupra proiectului de lege prezentat de contele Apponyi.

A fost întrerupt des de aprobări sgomotoase și la urmă i-s'au făcut mari ovățiuni.

Economul N. Lăzărescu a propus apoi, iar adunarea a primit unanim și cu mare însuflețire următorul proiect de rezoluție:

Concluz.

Alegătorii români din cercul electoral Siria, ascultând azi, în 3 Martie 1907, darea de samă a deputatului lor dr. Stefan C. Pop, își exprimă deplina lor încredere față de dânsul și iau cu deplină mulțumită la cunoștință lupta bărbătească, pe care o poartă în dieta țării, deputații partidului nostru național, pentru drepturile imprescriptibile ale tuturor popoarelor din țară.

Cu aceasta ocaziune venindu-ne la cunoștință proiectul de lege, pe care ministrul de culte și instrucțiune publică l'a înaintat dietei despre școalele noastre confesionale, declarăm acest proiect de cel mai brutal atac la existența școlii confesionale românești, protestăm în contra tendinței trădătoare de patrie, prin care se atentează la caracterul și ființa însăși a poporului românesc, totdeauna credincios tronului și patriei. Respingem dela noi și așteptăm dela întreg poporul românesc să respingă dela sine cu indignațiune presupunerea, că acest popor, care de optsprezece veacuri trăiește ca popor românesc pe acest pământ, ar fi în stare acum a se lăpăda de numele și ființa sa românească, ar fi în stare să-și părăsească neamul său și să se facă ungur, ceea ce țintește noul proiect de lege.

Limba noastră românească, mai scumpă ne este nouă decât viața, gata suntem a muri cu toții pentru ea și vestim aceasta lumii, ca să știe.

Concertul din Oradea-mare.

Reuniunea de cântări »Hilaria« din Oradea-mare și-a arătat produsele activității sale de 3 luni prin concertul aranjat Mercuri, în 14/27 l. c. în hotelul »Arborele verde«, la care a luat parte aproape întreagă inteligența din loc, precum și un număr frumos de oaspeți din jur.

Fiind tot în aceasta zi și adunarea generală a institutului »Bihoreana«, posibil vor fi fost unii, cari ar fi așteptat un public și mai numeros, dar interesele vieții omenești de multe ori îi înșală pe oameni în așteptările lor.

Ca o icoană fidelă despre întreaga petrecere, las să urmeze numele tuturor celor prezenți și anume:

Domnii: dr. Isaia Ardelean, adv. (Tinca), dr. Iustin Ardelean, avocat, V. Babi, of. de bancă, R. Barbu, of. de bancă (Tinca), L. Bardosi, mare proprietar (Pișcolț), E. Blaga, preot (Tulca), V. Bria, locotenent, I. Bere, preot (Remete), O. Cercuea, V. Cernea, locotenent, S. Ciceronescu, preot, P. Cipou, preot (Luncșoara), I. Crișan, locot., A. David, preot (Panticeu), Gr. Daraban, preot, I. Diamandi, contabil, St. Domocos, preot cu doamna (Bratca), G. Feier, adv. cu doamna (Boroșineu), St. Fett, preot cu doamna (Apateu), N. Firu, inv. cu doamna, M. Flonta, arhitect cu doamna, M. Genț, protopresb., I. Gherlan, notar cu fam. (Oșorheiu), dr. G. Gherlan, dr. V. Hecou, preot cu doamna, dr. A. Ilie, adv. cu d-na (Tinca), dr. D. Kiss, adv. cu familia, vâd. Kretz cu familia, dr. D. Lascu, dr. A. Lazar cu doamna, A. Lungocea, locot., V. Mangra, vicar, dr. G. Matei, jude de trib., V. Moga, preot cu doamna (S.-Keresztur), I. Moldovan, preot cu doamna (Ortiteag), G. Morarescu, preot cu fam. (Tinod), T. Pacala, prot. cu doamna, P. Pantea, neguțator cu doamna, Z. Pantea, neg. cu familia, dr. Cor. Popp, adv. cu doamna, G. Popp, preot, I. Popp, dir. la căile ferate, N. Pelle, preot cu fam. (Giriș) A. Popa, preot, Familia Popescu (M.-Lazuri), N. Popescu, preot (Cociuba), G. Popovici, farm., dr. N. Popovici, medic, Al. Popovici, preot (Ucuriș) G. Porumb, preot cu fam. (Tulca), N. Porzicsek, auditor, N. Roxin, prot. (Micherechi), I. Simoc, preot, dr. Cor. Steer, adv. (Șimleu), M. Vancea, preot cu familia (Porhida), dr. R. Veliciu (Arad), N. Zigre, adv. cu fam.

Dșoarele: Aurora Dragan (Vaskoh), Valeria Farcaș (Margitta), Anuța Filip (Lugașul inf.), Gabriela Gherlan (Oșorheiu), Nora Kiss, Emalia Kretz, Florica Morarescu, Marioara Pantea, Surorile Marioara și Anuța Pelle (Giriș), Florica Popescu (M. Lazuri), Marioara Porumb (Tulca), Ecaterina Ronoi (Bratca), Marioara Steer (Drăg-

Csêke), Eugenia Vancea (Porhida), Lucreția Zigre. După-cum am spus mai sus, posibil că din acest frumos număr de oaspeți, unii se vor fi depărtat mai mult, iar alții mai puțin încântați de succesul acestei petreceri.

Eu ca unul care am luat parte la toate petrecerile din Oradea-mare, de vr'o 6 ani, pot zice, că am văzut în Oradea și mai frumoase petreceri, dar au fost și mai puțin reușite. Acest concert, între împrejurări a succes de tot bine din toate punctele de vedere.

Tinerimea, care de astădată s'a nisuit a pregăti un program cât de plăcut și modest, — văzându-se înconjurată de un public atât de frumos, și că roadele muncii sale, sunt atât de îmbucurătoare, se va îmbărbăta pentru viitor la o activitate cu mult mai intensivă, iar publicul, care în decursul întregii petreceri, a avut numai momente de plăcere, sper că și în viitor se va însufleți cu toată căldura pentru scopul urmărit de această reuniune.

Concertul s'a început cu »Motto« de I. Vidu dedicată reuniunii »Hilaria«, cântată de corul reuniunii și stârnind vii aplauze. »Despărțirea«, de Tr. Lugojanu, »Sărmana frunză« de Dima, »Coroana cufundată« de Böniche, »Mori mândră« de A. Bena și »Hora Severinului« de Porumbescu, — dintre cari multe au fost bisate, — au produs tot atâtă însuflețire și au secerat tot atâtă aplauze, precum am fost așteptați dela un cor condus de un brav dirigent, cum este dl Nicolae Firu, care a știut cucerii inimile a miilor de ascultători dela expoziția din București.

Nesfârșite aplauze a produs d-șoara Marioara Steer cu monologul comic »Buchetul« predat cu o dibăcie adevărat artistică și pare că dânsa a cucerit mai mult în public, decât Ionel cu »Buchetul«.

N'aș voi să aduc elogii și să nu cugete cineva, că-mi place să laud, dacă tind a spune adevărul, când zic, că domnișoara Nora Kiss, care de nenumărate ori a fost sărbătorită de publicul din Oradea, deja dela început a fost frenetic aclamată, iar după-ce prin »Spiener Lied aus der fliegende Hollände« de R. Wagner, executată la pian a răpit inimile tuturor, publicul a erupt din nou în aplauze, și n'a încetat până ce la privirile rugătoare a tuturor s'a început o nouă cucerire prin o »Ardeleană«, executată cu multă artă și gingășie.

Cu mult simț a fost executat pe violină și »Scene de Ballet« op. 100 de Ch. de Beriot, de către dl Eugeniu Pescariu, acompaniat la pian de d-șoara Nora Kiss. Dacă reuniunea »Hilaria« pe lângă vocile sale ar avea mulți artiști ca dl Pescariu ar fi cea mai artistică reuniune română.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A TRIBUNEI.

CORBEIU.

PARTEA III.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

I. Cei de acasă.

«Cum ai zis!? — a plecat cu el!? — întrebă Moină dând din cap.

«Da! — răspuse Ghiurca. — Ea și mătușa ei — sunt acum cinci zile.»

«Unde?»

«Asta o vor fi știind el și ele. — La Plopiș a făcut rânduiala pentru câteva săptămâni.»

«Nu se poate! — grăi Moină. — Mie domnul Huțanu mi-a spus că toate sunt puse la cale și rămâne numai, ca el să facă alegerea. M'a trimis aici tocmai pentru-că cei dela Blaj sunt supărați că-i ține în loc.»

Ghiurca se uită cu un fel de milă la dânsul. «Și d-ta crezi, că el n'are altă grijă decât să nu-i mai supere? — întimpină el. — I-a ținut, îi ține și o să-i mai ție, dacă n'or ave destulă minte, ca s'o facă și fără de dînsul. — Pe cât îl știu eu, o fi și uitat, că are s'o facă și asta.»

«Nu se poate; — repetă Moină. — Nu mi s'a prea părut, ce-i drept, a bine când am aflat că-l pun și pe el la mijloc, am cam stat pe gânduri când au plecat de aici, mi-a fost greu când am dat față cu el și n'o să uit nici odată, cum m'a luat, când l'am întâlnit la Bălgrad, dar d-na Fireanu, e femeie, care nu umblă de geaba, n'o să mă poarte cu vorba și nu-i dă răgaz.»

«Pe ea n'o cunosc și nu pot să-i zic nimic, — grăi Ghiurca. — Omul trage, cât poate, nădejde, și nu vreau să te desmint, dar îți spun, că pe el n'ai să te razim.»

Moină rămase câțva timp cu ochii țintă la pământ ca omul, care nu mai știe ce să facă.

«Să mă ferească Dumnezeu să nu se 'ntâmples cumva ceva, c'o să cad în mare păcat, — grăi apoi. — Mi-am stricat tot rostul și cu viața mea să nu se joace nimeni.»

Nu rostise bine vorbele aceste, când dete peste ei Vidu, care să întoarsese dela Seghedin, unde fusese cu câteva plute de scânduri, și se oprise pe un cias-două, ca să-și vadă părinții.

Il știa pe Moină încă din ziua de Sân-Petru, dar fiind prietin cu Andreiu, nu-l prea vedea bucuros.

»Ei, cum stai?« — îl întrebă el dându-i mâna.

Moină dete din umeri.

»Întrebă-l să te întrebe, — răspuse Ghiurca. Cum poate să stee cineva, care-și pune nădejdea în Corbeiu.»

Vidu nu era de aceeași părere. Anii petrecuți la Sibiu și mai ales cei petrecuți la oaste-l cam depărtaseră de tatăl-său.

»Dar cu încurcătura dela Plopiș cum a rămas? — întrebă el, ca să schimbe vorba. — Eu a trebuit să plec chiar ziua aceea.»

»Cum se rămăie? — grăi Ghiurca. — L'au osândit pe Cârcioc la un an de zile, și s'au sfârșit toate.»

»Era însă el în adevăr vinovat?»

»El zice, că nu, dar l-au văzut chiar puind focul, deși, fiindu-le milă de el, n'au mai spus-o și asta!«

»Atunci a scăpat ușor.»

»El zice, că nu, și e rău cătrănit pe Corbeiu.»

»Asta-i bună! — Par'că Corbeiu l-a făcut să pună foc.»

Ghiurca se uită cam pe sub geană la fiul său.

»Dar tu cum ai ajuns să te amesteci în treaba aceea?« — întrebă el.

Sunt oameni, vecinic rid. Așa le sunt făcuți ochii și așa li-e croiul gurii, că nu pot să vorbească, nici să se uite la cineva fără ca să ridă par'că ar fi cei mai fericiți în lume. Dintre aceștia era Vidu. Ar fi ris și când i-ai fi tras o palmă. Acum el rîse mai tare decât de obicei.

»Asta-i! — zise. — Par'că nu tot satul era amestecat și nu sunt și eu de aci din sat!? — Știi prea bine, că vicșpanul învârte șuruburile, iar ovreul îi are pădurea în tăiere. — Apoi, — urma schimbând vorba mai în glumă. — o să vezi d-ta ce treabă frumoasă o să fac eu cu Corbeiu. — Uite, — pădurea de colo e tocmai bună de tăiere, lemn sănătos, aproape de Murăș.»

»Ei, — întimpină Ghiurca, — și crezi că li-o dă ovreilor? — Mai bine o lasă să se usuce'n picioare!«

»Dă-i dracului de ovrei, — răspuse Vidu tot râzând. — Eu umblu să le prind meșteșugul — și deacolo înainte grija mea.»

»Să-ți iee șapte piei.»

»Ia câte îi dai, — răspuse Vidu, — și-ți dă câte știi să-i iei. — Dacă e vorba, el nici nu știe ce are.»

Vidu o zicea aceasta — așa numai fiindcă era neguțator, fără ca să-și dee seamă, că are multă dreptate.

Punctul culminant l-a format la acest concert. O seară în reuniunea de cântări din Strengărești la care au luat parte cei mai de forță membri ai reuniunii: N. Firu, dirigent, M. Szilágyi, V. Olariu, Z. Bulzan și V. Filip cu acompaniamentul la pian, de dl G. Rednic.

După concert s'a început dansul, continuat până în zori cu o animație românească.

Un foc părea a cuprinde toată firea, un simț în toate inimile și credeai a fi destul câteva momente a gusta din aceasta viața însușită pentru a te transpune într'un vis dulce pe viitor.

Și pentru ce să nu sperăm noi în Bihor o viață românească și mai înfloritoare, când frații noștri din America voesc a visa și mai mult.

Din străinătate.

Anarhiști. Cu ocazia alegerilor trecute în Germania, mai mulți anarhiști au început să facă printre anarhiștii din Berlin o chetă pentru propaganda electorală. Poliția prinzând de veste, i-a urmărit și a reușit să aresteze pe anarhiști, în număr de 4: doi olandezi, un belgian și un german, lucrător din Berlin. La ei s'a găsit un depozit de mai multe mii de broșuri cu conținut antimilitarist. În scopul propagandei, anarhiștii au cumpărat un număr mare de mici cadouri, fel de fel, pe cari le-au învălit în foi din broșurile lor. Anarhiștii răspândeau aceste mici cadouri, astfel împachetate, la soldați prin intermediul copiilor, unele cutii au fost distribuite fetelor în localurile unde se dansează, cu recomandățiunea de a le face cadou militarilor cari le vor invita la dans.

Spion. Tribunalul imperial din Lipsca a condamnat pe un negustor de ilustrațiuni, Prinz, la 3 ani și jumătate muncă silnică pentru că în două rânduri a încercat să vândă secrete militare Rusiei. În 1906 Prinz a încercat în mai multe locuri din Prusia orientală să afle secrete militare și, în particular să-și procure planuri de fortărețe.

Conspirație în țara burilor. Pretoria, 4 Martie. Azi dimineață 1500 polițiști au înconjurat politehnicul și locuințele câtorva studenți universitari. Ținându-se perchiziție polițiștii au găsit 12 bombe, puști cu repetiții, multă dinamită. Au fost arestate 15 persoane, între cari și câte-va femei.

Alegerile din Dumă. S'au ales 493 deputați, dintre cari 311 opozanți. Duma probabil se va deschide azi, în vechiul palat al Dumei.

Politiani germani în America. Se telegrafează din Berlin: Secretarul de stat contele Pozadovosky nu de mult și-a exprimat intenția, că va vizita Statele-Unite. Împăratul Wilhelm a însărcinat pe Pozadovosky ca în calitate de reprezentant al Germaniei să ia parte, în Pittsburgh, la inaugurarea universității înființate de miliardarul Carnegie.

Tronul Brunsvigului. Comisiunea consiliului federal crede că nu e cu puțință ca vre-un membru din casa Cumberland să se urce pe tronul Brunsvigului, de oare-ce nu s'au îndeplinit condițiile puse de consiliul federal în privința renunțării la tronul Hanovrei.

Neutralitatea Norvegiei. Chestia neutralității Norvegiei ocupă atât guvernul cât și cercurile politice ale Norvegiei. Prin miniștri săi plenipotențari, guvernul s'a informat despre atitudinea diferitelor guverne în această chestie.

După cum se anunță din Cristiania, demersul acesta nu e aprobat de toți în țeară.

În 1902 fusese convocat un comitet special ca să se pronunțe întru-cât ar fi de dorit neutralizarea Norvegiei. Contrar Stortingului, acest comitet s'a declarat în contra neutralității Norvegiei, garantată de marile Puteri. Există în general temerea că guvernul va duce tratativele așa de departe în cât Stortingul se va afla de odată în fața unui fapt îndeplinit pe care n'ar putea să nu-l aprobe fără să pricinuiască țării neplăceri serioase.

Greva politică de o zi. — **Alegerile.** În ziua deschiderii Dumei lucrătorii socialiști din Petersburg vor face grevă generală numai pe o zi, ca manifestare.

— În Petersburg s'au ales 5 cadeți și un lucrător, nesocialist.

Reforme în Macedonia și puterile. Puterile au cerut Porței prin o notă colectivă dată de ambasadorul Germaniei să primească toate punctele din raportul lui Degeorgi și să impună lui Hilmi Pașa a nu se împotrivi la controlul veniturilor vilaetelor macedonene.

NOUTĂȚI.

ARAD, 5 Martie 1907.

— **Știri personale.** Cu trenul de ieri după amiazi principele Constantin Brancoveanu-Basarab a plecat din Arad, spre Verciorova și azi la amiazi sosește în București. D-sa a vizitat ieri comuna românească Micălaca.

— Ieri după amiazi a plecat din Arad, la reședința sa, dl vicar V. Mangra.

— **Bine păziți!** La concertul și petrecerea de Duminecă seara a românilor aradani am avut onoarea și cu un funcționar dela poliție (pe lângă polițiștii reglementari), care în tot decursul petrecerii de silă bucuroș stă și privea cum se veselesc — valahii... Se ține și această pază de așa poreclita eră nouă: ne păzesc, nu cumva să trădăm patria!

— **Comitetul administrațional al fundațiunii Gojdu,** precum ni-se telefonează din Budapesta, a ținut azi, Luni, după-amez la 5 ore o ședință sub presiunea d-lui *Parteniu Cosma*. S'au prezentat și desbătut obișnuitele dări de seamă și socoteli.

— **Prigoniri.** Când procurorul nici cu cea mai mare bunăvoință nu găsește ce să incrimineze în articolele noastre, ia la goană — pe editor și tipografia »Tribunei«. Astfel și pe ieri am fost dați în judecată pentru transgresiune polițială ce ar fi comis — tipografia, care i-ar fi trimis târziu niște tipărituri. Editorul a fost apărat de dl avocat dr. Iustin Marșieu, după a cărui apărare s'a dat verdict de achitare.

— **Schimbare în armată.** Se vestește din Graț, că după informațiunile ziarului »Grazer Tagespost« M. Sa va numi la primăvară pe generalul Iosif Gaudernak, comandantul corpului 12 de armată, inspector al cavaleriei maghiare de honvezi. Eduard Szukovati, comandantul regimentului 3 din Graț, cât de curând se va duce într'un concediu mai lung, și nu se va mai reîntoarce la post, ci dela 1 Mai se va retrage în penzie. Se amintește ca urmaș generalul Potiorek.

— **Fiul lui Giers s'a împușcat.** Din Petersburg vine știrea despre sinuciderea căpitanului

N'a fost Corbeiu niciodată om, care face socoteli și nu era 'n stare să-și dea seamă, ce are și ce nu are. Muncia ca să-și petreacă viața, cheltuia puțin fiindcă de mai mult nu simțea nevoie, și lumea îi zicea, că e sgârcit fiindcă vedea, că adună mereu. Adevărul era însă, că nu el aduna, ci se adună de sine cam fără de știrea lui.

Acum însă se schimbaseră de-odată lucrurile, și, dac'ar fi știut ce încă nu știa, Vidu l-ar fi luat pe Corbeiu chiar drept risipitor.

E mare mulțumirea să iei mereu și să aduni, dar neasemănat mai mare e să fi adunat și să dai, și, deprins odată cu mulțumirea aceasta, Corbeiu trebuia în curând să se facă nesățios.

Atunci, când Huțanu îi vorbea despre copiii săi, îl încântă gândul, că poate să-l ajute, și era mahnit văzând, că amicul său s'ar simți jignit. — De ce folos îi era averea, dacă nu putea să-și facă nici plăcerea aceasta!?

De averea lui s'a folosit, când s'a dus la Tihamér, ca să scape pe Ghiurca din strâmtorările, în care se află, și încă mai mahnit era când s'a încredințat, că Ghiurca se simțea și el jignit.

Dupăce a cetit apoi notița de prin gazete, a fost cuprins de simțământul, că averea nu numai că nu-i este de folos, dar e chiar o pacoste, pentru dânsul.

Toată ura ea i-o aducea pe cap, căci altă vină decât de a se fi îmbogățit el n'avea, și chiar și'n gândul lui aceasta era o adevărată vină.

De ce adevărat unul să aibă mai mult decât ceea ce în adevăr îi trebuie în vreme-ce alții se luptă cu nevoi mari!? — E firească mânia acestora și legitimă. El se simțea vinovat, recunoștea, că are prea mult, și-i era nesuferit gândul, că lu-

mea are cuvinte de-al socoti însetat de câștig, chiar zgârcit.

Vorbiă deci cu inima curată, când zicea, că nu ține seamă de paguba ce suferise, și tot cu inima curată a vorbit când i-a zis lui Veleanu: »Dă-le acolo ce vor fi cerând...«

Deda ori lăsa să treacă dela dânsul pentru-ca lumea să nu-l socotească sgârcit, și viuă i-a fost mulțumirea când a văzut, că doamna Fireanu nu se simte jignită de ajutorul, pe care îl dă pentru fiica ei.

El avea multă dreptate: ea l-a 'nțeles mai bine decât ori-și-cine și, smîndu-i odată slăbiciunea, s'a folosit în toată întinderea și cu inima deschisă de ea.

»De ce nu, dacă-ți face plăcere?! — era totdeauna vorba ei.

Știa dar Corbeiu, unde pleacă, dar nu putea să știe și unde o să ajungă cu dânsa.

Trecând spre Viena, e păcat să nu te oprești la Pesta și să nu vezi și Buda, vechea cetate cu multele ei frumuseți, și insula Margareta și celelalte. Abia pela sfârșitul săptămânii au sosit dar la Viena, lui mult doritul oraș. — Aici apoi tot să stai și să te plimbi și să vezi — mai ales având cu tine un snflet atât de expansiv ca domna Fireanu, care nu se mai sătura și mereu zicea »N'o să uit nici odată!« și mereu săruta pe Lucia, de dragul căreia făcea călătoria.

Ce minunate sunt apoi împrejurimile Vienei, unde el petrecuse zile atât de frumoase, iar Alpii sunt aproape și Veneția cu întinsul albastru al mării nu e departe, — și »De ce nu, dacă și asta-ți face plăcere!«

Tot e bine să ai, că te poți bucura de multe,

și nu-și închipuise Corbeiu nici odată, că poate viața omenească să fie atât de de plăcută cum era alui în timpul celor câte-va săptămâni, pe care le-a petrecut plimbându-se de ici până colo cu cele două femei, care-l purtau oare-cum în brațe și-l dădăciau.

Era însă și 'n fericirea aceasta o notă dureroasă, și el tot își zicea din când în când: »Cine m'a pus să plec în lume cu femeile aceste!«

Ori și unde se ducea, doamna Fireanu era luată drept soția, iar Lucia drept fiica lui, ceea ce nu era adevărat.

Lucrul acesta nu-l supăra. Lasa că se obicinuiseră cu gândul, că una crede lumea și altul e adevărul, dar doamna Fireanu mai ales acum, așa călătorind din de-a gata, avea mult haz, iară Lucia era fată, cu care s'ar fi putut fâli ori și care părinte.

Nici pe doamna Fireanu n'o supăra aceasta, ba n'ar fi supărat-o, poate nici dac'ar fi fost adevărat.

O supără însă pe Lucia, care nu era fata doamnei Fireanu și ținea, ca lumea să nu creadă ceea-ce nu este și nici nu poate să fie adevărat.

N'ar fi lăsat-o dar odată cu capul pe matusa ei singură cu dânsul, și cu cât mai mult se apropiă timpul, ca să se despartă de dânsii, cu atât mai des i-se umpleau ochii de lacrimi.

»Ce e, fata mea!? — o întrebă el în cele din urmă. — Dă înșă-ți ai dorit să te aducem aici«. Nu cumva-ți pare rău?«

»Nu știu, — răspunse ea. — 'Mi-e adese-ori par'că sunt smintită și mă tem, că mă lăsați și mă părăsiți aici. Ce-i sunt eu ei și ce-ți sunt eu

Giers, fiul fostului ministru de externe Giers. S'a împușcat în stradă, din cauza unui amor refuzat. Era îndrăgostit de o nepoată a lui, care abia înainte cu câteva săptămâni, a părăsit băncile școlii.

Fiind fata la o vizită într-o familie înrudită cu dânsa, căpitanul îi trimise o scrisoare, în care o roagă să vie la stradă că are să-i vorbească. Fata i-a trimis vorbă că nu-i împlinește dorința. Giers s'a împușcat atunci acolo în stradă. Giers a luat parte în războiul ruso-japonez și a fost distins de țară pentru vitejie.

— **Hymen.** George Macrea mare proprietar și șoșia născ. Ana Dancu anunță cununia fiicei lor Elena cu Domnul Ludovic Mesaroș farmacist, ce se va celebra în 10 Martie st. n. Duminecă la oarele 4 d. a. în biserica gr. or. din loc. Săcel 1907 Februarie.

— **Ne întărim.** »Gazeta de Duminecă« scrie: Inceputul cu încetul mai prindem rădăcini și noi, românii din Sălăgiu. În general poporul nostru să nizuiește a-și câștiga pământ. Așa au făcut în anul trecut frații noștri din Ceheiu și Hereclean. Acuma a urmat fruntașa comună Buciumi, care a cumpărat posesiunea nemeșească a familiei Kethelyi cu 130 mii coroane, »Silvania«, fruntașa noastră bancă, în tot locul a stat într'ajutorul poporului. Ba în Buciumi, unde are și filială, a cumpărat chiar curtea familiară, care de aci înainte va servi de localitate oficioasă pentru bancă.

Numai așa tot înainte. Să câștigăm pământ căci: »A cui e pământul, — acela e domnul«.

— **Bicicletele și automobilele în Franța.** Cu tot budgetul de peste cinci miliarde — socotind impozitele statului directe și indirecte, pe cum și bugetele comunale și municipale — în Franța s'a simțit lipsa unor noi impozite. Până acum impozitul pe cele 7707 automobile din 1905 produc fiseului 772.466.

Bicicletele sunt taxate mai ieftin, tocmai din cauza numărului lor cel mare care se urcă la 1.333.000. Produsul impozitelor pe biciclete, motociclete a fost de 7 jum. mil.

Dar nici aceste rezultate financiare nu sunt de ajuns pentru acoperirea cheltuielilor crescânde al statului francez.

— **Cât se fumează?** E înfricoșător sporul ce-l fac unii oameni întru a fuma cât mai mult.

Dtate!? — urmă ea stăpânindu-și plânsul. — Înțeleg să țineți la mine câtă vreme pot să răsplătesc bunăvoința Dvoastră prin faptele mele, dar o să mă uitați după-ce nu mai puteți să vedeți din ochii mei, dorința de a vă fi folositoare«.

»Vai de mine! — răspunse el cu ochii plini de lacrimi. — Dar am fost și eu orfan în copilăria mea și orfan mi-am petrecut toată viața: Imi faci destul, dacă mă lași să te iubesc și să te ajut a te bucura de viață. Iubirea mea către tine e neistovită, fata mea!«

»Știu, o văd în fiecare clipă, — răspunse ea desnădăjduită, — dar nu pot să cred: vecinic mă îndoiesc și mă tem, căci, — izbucni ea, — dânsa are copiii ei și e atât de vicelană!«

El o cuprinse 'n brațe și-o sărută pe frunte și pe obraz.

»Să nu mai aud din gura ta vorba aceasta, — îi zise, — căci ea e o rușine pentru tine și mă jignește adânc. Eu numai pe tine te am și numai pe tine te mai pot avea în lumea aceasta«.

Așa li-a fost despărțirea, și de aceea întorcându-se spre casă, el era cuprins de simțământul, că nu are destul, că e puțin, de tot puțin

O statistică mai nouă ne spune să nu avem de ce să ne înspăimântăm, căci cea mai mare parte a omenirii nu fumează!

În Belgia vine pe fiecare om anual 2817 grame de tutun. În Statele-Unite (America) 2389, în Germania 1560. În Austria 1370, în Kanada 1243, în Australia 1175, în Ungaria 1096, în Franța 980, în Rusia 499 și Italia 476 grame de tutun.

— **Familie înebunită.** Un trist accident al fanatismului religios s'a întâmplat la Berlin. Nevasta Főfizető mester Savage a regimentului 3 de gardă împreună cu ficele ei, una de douăzeci și patru și alta de douăzeci șase de ani și cu băieții unul de șaptesprezece celalalt de 23 ani au atacat capul familiei care zăcea în pat bolnav de tuberculoză și între continue rugăciuni l-au bătut până la sânge. Au săvârșit o adevărată luptă, astfel încât trecătorii se opreau pe stradă și priveau uimiți pe ferestrii înăuntru. Luptau cu adevărată furie desperată în contra demonului care li-se imagina în tot locul. Au desfăcut în bucăți masa și scaunele, de pe pereți rupeau icoanele și le aruncau în foc. Cu mai multă furie luptă femeia, care nu s'a liniștit până când n'a transformat odaia într-o adevărată ruină.

Abia cu ajutorul vecinilor a putut scăpa bolnavul Savage. Toți membrii familiei înebunite au voit apoi să sară pe fereastra din etagiul al 3-lea ceea ce abia cu ajutorul pompierilor s'a putut împiedeca și-au fost transportați în casa de nebuni.

O altă gazetă berlineză publică următoarele amănunte: nevasta lui Savage împreună cu cei patru copii au devenit în timpul din pietiști. Acest fanatism i-a adus la nebunie care creștea pe fie-care zi. Fanatismul a erupt mai mult la d-na Savage, care în tot locul vedea pe satana, scotea din dulapuri hainele și le arunca în foc murmurând fraze din scriptură, iar copiii ziceau tatăl nostru. S'au năpustit apoi asupra tatălui lor bolnav și-l băteau cu bucățile de mobile.

— **Un testament interesant.** În New-York a murit în April trecut, unul din cei mai mari jucători de cărți care toată viața și-a petrecut-o la masa de cărți, și a lăsat o fundație de o jumătate milion dolari.

Cu limbă de moarte a lăsat însă ca interesele acestui fond să le folosească numai jucătorii de cărți pedepsiți, ori puși de judecătorie în imposibilitate de a mai juca.

— **Necroloage.** Subscriși cu inimă frântă de durere anunță consăngenilor amicilor și cunoștințelor, că mult iubita lor fiică, soră, verișoară și nepoată Roma Aurora Costin, învățătoare gr.-or. în Brad, după un morb greu și îndelungat, îm-

părțită fiind cu sântele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului astăzi la 27 Februarie 1907 la 11 jum. ore a. m. Rămășițele pământești ale fericitei defuncte se vor depune spre eternă odihnă, Vineri în 1 Martie n. 2 ore p. m. în cimiterul gr.-or. din Brad. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Brad, la 27 Februarie n. 1907. Olimpia, Aurelia, Atena, surori. Costea frate. Ana Costea, verișoară. Constantin Costin, profesor în penziune, ca tată. Susana Costin n. Bogdan, ca mamă.

— Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoștințelor încetarea din viață a preascumpului soț, fiu, frate, ginere, unchiu, cumnat, nepot și văr Iosif Enescu, paroh gr.-or. în Sibiu, întâmplată azi la 6 și jum. ore seara, după lungi și grele suferințe, în al 33-lea an al etății sale și al 5-lea al preoției, împărțită fiind cu sântele Taine. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre vecinică odihnă, Duminecă în 18 Februarie 1907 st. v. la 3 ore d. a. în cimiterul bisericii gr.-or. din Sibiu (suburbiul inferior). Sibiu, 16 Februarie 1907 st. v. Să-i fie țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Intristata familie.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub aceasta numire de căfi-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugos în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Dela judecătorii și tribunale.

Lengyel Zoltán, care în timpul din urmă a făcut atâta tulburare în viața partidului 48-ist, a fost ieri la amezai citat la judecătorie, unde judecătoarele de instrucție Dr. Ruttkay István l'a ascultat în afacerea Polónyi.

Concert, petreceri.

— Inteligența română din jurul Gurahonțului cu concursul corului din Zeldiș, aranjează în localitatea ospătăriei »Hungaria« din Gurahonț în

ceea-ce are, și grăbia, ca să sosească acasă cât mai curând și să-și facă socotelile.

»Da! — își zicea, — e mare mulțumirea de a da, însă mulțumirea aceasta nu poate s'o zibă decât cel ce știe să adune, să păstreze, să chivernisească. Fără de muncă nu e răsplată; fără stăpânire de sine nu e mulțumire«.

Asta era ceea-ce nu știau nici Vidu, nici ceilalți, care rămăseseră acasă.

Știau numai, că Corbeiu a adunat și-a tot adunat, și-a traș delz gură, ca să adune, c'a despuat pe alții, ce să adune, iar acum, când are, a plecat cu cele două femei — nimeni nu știa, unde și în ce treburi. Nu știau fiindcă nimeni nu spusese și nu spusese fiindcă știa, că, ori și-ce-ar spune, lumea va crede tot numai ce-i vine ei la socoteală.

Nu credea și lumea aceasta, că-i este soție dna Fireanu, dar credea altă-ceva ce era mai supărător și pentru dânsul, și pentru dânsa, și erau mulți, care nu credeau, dar ziceau că-i este în adevăr fată Lucia. Erau temeuri nelndoiioase, pe care se răzâmau, căci Borbála, care le știa toate cum le auzise cu urechile ei și le văzuse cu ochii ei, nu vorbea alandala.

E lucru de tot prost să trăiești în lumea acea-

sta, unde oamenii nu-și văd și sufletele unii altora și se mint unii pe alții și se judecă după semne, pe care fiecare le 'nțelege în felul lui.

Se vorbea și pe aci prin apropiere, unde toată lumea-l știa pe Corbeiu, și pe la Cluj, unde toată lumea o știa pe doamna Fireanu, și pe la Blaj, unde lumea era rău supărată pe amândoi, și toți erau scandalisați, mulți, mulți se bucurau, puțini steteau la îndoială, iar Ghiurca putea să zică: »Simțiam eu, că asta îi frânge gâtul!«

După 'ntoarcerea lor s'au mai potolit lucrurile.

Era nedumerită lumea, până chiar și Borbála. Cum adevărat? — El aici, ea colo, iar fată nu-i!? —

În curând s'a pornit însă vestea că doamna Fireanu se laudă cu zestrea fetei.

De unde putea s'o sporească așa de odată?

Se vedea cât de colo, c'a vândut-o pe biata de orfană.

O, asemenea lucruri se 'ntâmplă. Mai ales la Cluj, ele nu sunt de loc rare.

»Nu se poate! — zicea Moină. — Peste puțin! — Pe aceea poți s'o tai, poți s'o strângi de gât, poți s'o sfărâmi în petri de moară, dar nu poți s'o vinzi! (Va urma.)

Se prescrie zilnic de numeroși medici și profesori la morburii de plumăni, catarării, tusă convulsivă, scrofulosă, influență.

Oferindu-l-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Eletia).

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corporală, delatără tusa, degma, șterge răgușap.

„Roche“

Se capătă prescriindu-se de medic în farmacii à 4 cor. sticla.

Dumineca lăsatului de carne 25 Februarie v. (10 Martie n. a. c.), concert împreună cu petrecere de dans. Venitul curat să destinează: jumătate pentru gimnaziul din Brad, jumătate pentru biblioteca corului.

— Casina română din Poiana-Sibiului invită la petrecerea cu joc ce se va aranja Duminecă, în 10 Martie st. n. a. c. în sala cea mare a hotelului »Șufană«.

— »Reuniunea pentru biblioteca populară« din Viștea Inferioară, invită la serata teatrală împreună cu cântări și declamațiuni, care o aranjază în favorul gimnaziului din Brad, Duminecă în 25 Februarie v. (10 Martie n.) 1907. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor publica în ziarul »Țara Oltului« din Făgăraș.

— Invitare la concertul împreună cu piesă teatrală, ce-l va aranja corul român din Deliblata la 25 Februarie (10 Martie) 1907 în Ospătăria Vicea Ardelean din loc.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut nr. 7 din »Revista noastră« sub direcția dlui I. Gorun și Constanța Hodos.

În materialul bogat remarcăm versurile poetului nostru G. Coșbuc.

■ Tabelele de cetire scrise și edate de dl Iuliu Vuia, se află de vânzare numai la autor în Nagykomlos (Torontál) cu 5 cor. plus 72 fileri porto.

Economie.

Cursul de pomărit din Pesta și Cluj. Preoții cari voiesc să fie primiți la cursul de pomărit din Pesta sau Cluj, să-și trimită petițiunile ministrului de agricultură până la 10 Martie n. a. c. Petițiunile provăzute cu timbru de 1 cor. să conțină exact: locuința petentului, etatea, cunoașterea limbilor. Cei primiți la curs vor beneficia: 32 cor. spese de călătorie și 4 cor. diurne pe zi.

Invățătorii școalelor de rep. economice și conducătorii pomărilor comunale, pot fi primiți la cursurile de pomărit ale statului, ținându la Keszthely, Torda și Sibiul mic cei cari vor să fie primiți la Torda și Sibiul mic să-și trimită petițiunile provăzute cu timbru de 1 cor. până la 15 Martie n. a. c. ministrului de agricultură, amintind exact: ubicațiunea (comitatul și comuna), etatea, cunoașterea limbilor și de când servește ori conduce școala de pomărit; cea ce trebuie să teste, și autoritatea competentă. Cei primiți la curs vor beneficia: 30 cor. spese de călătorie și 3 cor. diurne la zi.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 4 Martie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kilg.)	7.51—7.52
Secară pe Aprilie 1907	6.82—6.83
Orz pe 1907	7.46—7.47
Cucuruz pe Maiu 1907	5.21—5.22
Grâu pe Octomb. 1907	7.88—7.89

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.53—7.54
Secară pe Aprilie 1907	6.84—6.85
Orz pe Aprilie 1907	7.47—7.48
Cucuruz pe 1907	5.20—5.21
Grâu pe Octomb. 1907	7.89—7.90

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijlocii (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 3 Martie.

Grâu 75 kil. 6.30—6.40, 76 kil. 6.40—6.50, 77 kil. 6.50—6.55, 78 kil. 6.60—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.30—6.35. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.40—4.45.

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia 26.50	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

Plata din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
„ „ detail	160
Spirit brut en gros	156
„ „ detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Piața din Aradul nou.

Vremea s'a înăsprit din nou. Noroc că sămănăturile au căpătat iar un acoperământ de zăpadă, pot suporta înghețul. Târgul a fost slab cercetat, căutare abea a fost. S'a vândut.

500—600 mm. Grâu	6.50—6.60
400—500 „ Cucuruz	4.20—4.25
Semnare nominală, Ovăs	6.20—6.30
„ „ Orz	5.80—9—
„ „ Secară	5.50—5.60

Prețurile în coroane, per kgr.

Poșta Administrației.

C. T. Șomoșcheș. La Paul Rotariu avocat Temesvár. Prețul nu-l știm.

Petru Chiu, inv. Partos. Am primit 8 cor. ca abonament până la 1 Maiu 1907.

Mihail Velcelean. R. Petre. Am primit 6 cor. Pe 1906 aveți de plătit 15 cor.

Demetriu Vuscan, Cseszora. Am primit 22 cor. ca abonament până la 1 Iulie 1907.

Redactor responsabil Sever Bocu.

Editor-proprietar George Nichin.

Deosebire mare

este într-o casă unde copiii în loc să fie bolnavicioși, slăbuți și iritabili, sunt sănătoși și vioși. Mijlocul cel mai bun de a fi și rămânea copiii sănătoși, este *Emulsiunea lui Scott din untură de pește cu Hypophosphiti* de var și natron. Preparat care ajută foarte mult la dezvoltarea și întărirea sănătății copiilor. Emulsiunea lui Scott are gust bun și dulce, e ușor de luat și de mistuit, există apetitul, regulează întreg sistemul de mistuire, de aceea superioară unturii de pește obicnueit. (3)

Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este breveta: «un om, care poartă în spate o știucă mare».

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, «Városi Gyógyszertár»

BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2.50

Se află în fie-care apotecă.

»Banca Poporală« societate pe acți în Dej.

Concurs.

Din partea subsemnatei Direcțiuni se publică concurs pentru ocuparea unui

post de practicant

cu termin până la 15 l. crt.

Salariu anual Cor. 720.—

Se recere scrisoare frumoasă. Postul este de a-se ocupa imediat după denumire.

Direcțiunea.

Să nu mai suferi nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégszesz).

E singura mângâiere pentru cei ce sufer de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcsch îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu mulțumită; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce sufer.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minutul **Spirit de ghiată** a trecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégszesz)

cu întorcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

A t k á r

Bander Gábor, măsur.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e

lăudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc esceleța și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Să ne ferim de imitațiuni.

De vândut în Pâncota!

O vie

cu 3500 butuci și în loc frumos, cu distanțe de 1 metru, scutită de poveri, din cauză de morb se vinde din mână liberă.

Cumpărătorii serioși să-și scrie epistolele la adresa

Kalkó Károlyné
Diées, up. Almás-Acsill.

Când se înșală damele mai tare?

Dacă își comandă corsetele lor prin colportătoare!

Căci în casurile cele mai dese nu sunt bune. Postiți și osteniți până la mine, unde se pregătesc ronziile cele mai la modă și cele mai potrivite.

Corsete gata, îndreptătoare de talie, ce le vind în prețuri foarte ieftine.

Cer deplina încredere a prea stimatelor doamne cu toată stima

PILCZ IRMA
pregătitoare de corsete
Arad, Deák Ferenc-u. 2.

Oltoi de vie

Cine dorește se aibă altoi bune și la fel, pentru vin și struguri de masă, să se adreseze subscrișului care pregătește pe terenul propriu altoi de vie — la comandă — pe lângă prețuri moderate,

Petru Vancu, învăț.
Magyarád.

P. J.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimatilor nostri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz.

în strada Jozsef főherczeg nr. 11.
casa MULLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră cliență cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea on. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă:

Kilényi C. és T-sa

»La plumbul vânăț« — József főherczeg-ut nr. 11

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1906.
11 Februarie

ACTIV

106899588	{ 75774588 Reserva metalică Aur . . . 82011962
	{ 31125000 „ Trate Aur . . . 34212500
1524400	Argint și diverse monete
58100300	Portofoliu Român și Străin
24805017	{ *) Impr. contra ef. publice . . . 8642200
	{ „ „ „ „ în cont curent 21714872
11999924	Fonduri publice
14983507	Efectele fondului de rezervă
2914292	„ „ „ amortisarea imob. și material
5767996	Imobili
600722	Mobilier și Mașini de Imprimerie
242574	Cheltueli de Administrațiune
86063767	Depozite libere
	„ „ & provizoriu
11736245	Compturi curenti
24952417	Copmtari de valori

PASIV

12000000	Capital
21034186	Fond de rezervă
3105044	Fondul amortisării imobilelor și material
228073660	Bilete de Bancă în circulațiune
	Profituri și perderi
314092	Dobânzi și beneficii diverse
86063767	Depozite de retras
	„ „ „ & provizoriu
	Compturi curinți

Scomptul 5% *) Dobânda 5%

1907.

3 Februarie 10 Februarie

11692132	116224462
1103086	1154050
61321358	65572539
30689665	30357072
11999924	11999924
15931524	15931524
3270121	3270121
5882089	5882259
610720	610935
212150	221365
88267738	88231523
60000	60000
13641977	10430692
16914467	17439107
366886139	367385573
12000000	12000000
22697129	22697129
3343012	3343012
240188850	240660980
329410	392929
88267738	88231523
60000	60000
366886139	367385573

„Laboratoire Cosmetique Matild“

Contra catharelor cele mai învechite a le **ofticeii,** mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. În casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea al Dr. Gera Attila din Volsánka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici, femei în galbina re, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc că se îngrăse și înțrească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de brad Castillio al Dtale a folosit foarte ficei mele bolnavă de consumțiune, rog cu reintoarcerea poștei încă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com. Gömör, Restér, u. p. Ochtina.

On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în cenușă se găsește mărgharitar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebuințați

CREMA-ALIFIA-SAPUNUL PUDRA MATILD 1 coroană. 1 cor. 60 f. 80 fileri. 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescripșe porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrisă nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice „Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta) **HAJDUSZOVÁT 3a** (lângă Debreczen).

Telefonul cancelariei 264.

Stabilimentul de arhitectură 393.

In atenția Arhitecților!

Am onorul a aduce la cunoștința interesaiilor că
în cancelaria mea de arhitectură
se pot comanda și cumpăra

TIGLE (cărămizi)

de prima calitate gătite în cuptorul meu rotat nou zidit,

Mai departe împletituri de trestie pentru astuparea plafon-
delor în ori-și-ce fel decantitate. Primesc ori-ce fel de zidiri
și planuri și le efectuează cu prețurile cele mai moderate.

Cu stimă;

Probszt Mihály

zidar și fabricant de țigle. Arad, Str. Ferdinand Nr. 1-a.

**Nou! Nou!
MOD DE VINDECARE**

Efect neîntrecut la vindecarea ridicolă a

NERVILOR, MORBURILOR SEXUALE

de piele, de sânge, siphilis, ananizare, dispoziții de slăbire, impotență
În urma rezultatelor grabnice și radicale solvirea honorariului pentru vin-
decare se plătește numai după vindecare. Medicamente după modelul pri-
melor institute de vindecare.

Budapest, VI., Teréz-körut nr. 44 (I. etagiu)

Dr. Mitzger Jivadar.

Sub conducerea proprie — toată ziua deschis.
— Epistoalelor trimise dă răspundere gratuit. —

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

**Fabrică de cement, întreprindere de zidiri
de beton și beton de fer.**

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

tevi de cement în toată mărimea pentru
traverse, poduri și canale; mai departe
șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru
comune, domenii și particulari, trepte de
piatră artificială, cement și imitație de
marmoră, stâlpi pentru garduri de be-
ton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lu-
crări de beton, beton de
fer și lucrări de asfalt, mai departe co-
porisuri la Erernit și tot felul de lu-
crări de pavagiu.

**Ține în magazin, vinde en gros
și cu detalii:**

Cement portland și roman de Beocsini,
var, gips, trestie de stucatură, cătran,
carbolineum, cărămizi și material rezis-
tenta focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti

Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, aco-
pereminte pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul
ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă
și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împo-
dobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur ono-
rata preoșime, că voi putea satisface pretensiunilor celor
mai gingașe.

Premiat laex poziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TODOR

parchete, mozaic, lac ctourăi r, de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete**, in-
ventată de el însuși și întrebuițat de ani de zile, care s-a deo-
sebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin
ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuițare dăm bucuros oricui
instrucții asupra întrebuițării. Primește lăchirarea parchetelor
pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât
aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe
oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui
din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzători
n gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile
ele mai avantajoase.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854

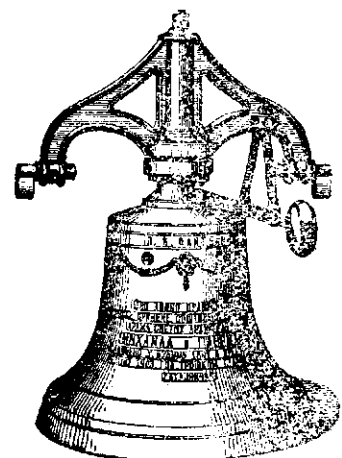
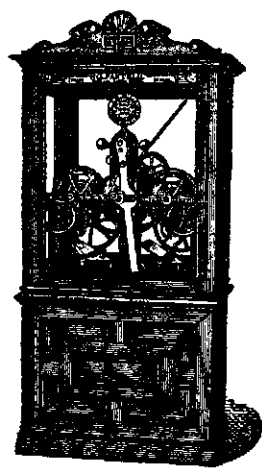
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție,
cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier,
la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face
adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

Első szegedi len-áru damaszt és műszövőde

Csees Mihály
SZEGED, Tisza Lajos-körút 33.

Recomandă produsele saia proprie de in și damast, precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur depă plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Telefon 20-45

Paul Boháček

Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Rőppentyű-utca 23.

Produce: **Bronz fosforat original, Bronz mineralist, Aramă roșie, Aramă galbene, Bronz mangan, Aluminu curat, Orig. „Exact“ Compozițiuni de magazin după desene și modele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate gata. Articole de calitate.**

Correspondență germană, ungurească și franceză.

Edificat
la
1888.

Schiller József

Edificat
la
1888.

Atelier de articole aurite, oglinzi și rame pentru icoane
Szeged, Petőfi Sándor sugár-út 11/a.

Primesc spre efectuare pe lângă prețurile cele mai avantajoase:

Lucruri de tot felul: Rame pentru icoane și oglinzi din lemn, făcută după plan, în modul cel mai artistic.

Auritori ce se poate spăla pe icoane vechi și noi și rame de oglinzi. Infrumșetări de sculpture, de palate, hotele și cafenele.

Aranjament pentru biserici, pre-cum infrumșetări de altare, anvoane, baltisterie, steaguri feșnice, catafalce, cupol, efelinare, cruci și icoane

Mașini și biciclete pe rate mici lunare.

Deposit de mașini de cusut de fabrică în Timișoara.

LADÁNYI IZSÓ Temesvár

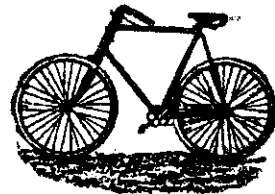
Belváros, Zápolya-u, edificiul seminarului rom. catolic.
Cont de casă de păstrare la posta reg. ung. și curs Clearing nr. 10.896.
Telefon 577. Adresa de telegramă: Ladányi Izso

Deposit de mașini de cusut, de brodat, de biciclete, de biciclete cu motor și de părțile lor constitutive.

Mașini de cusut Singer, cu moșoi rotunde, Central Borbiv (Zentral Behin) Wheeler-Wilson cu suluri elastice, de familie și pentru măestri,

Asortiment mare de mătăsă de brodat cu mașina.

Deposit din fabricatele fabricilor Rast și Gasser de mașini de cusut, și ale lui Sander și Graff de mașini de brodat. Stabiliment propriu de reparaturi pentru biciclete.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD

— Anul întemeierii 1887. —

Capital de fondare Cor. 1.200,000

Depuneri Cor. 5.000,000

Fond de rezervă Cor. 800,000

Primește **depuneri spre fructificare** și dă deponenților **4 $\frac{1}{2}$ %** interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de **trei luni dă 4%**.

— Dare de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. —

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

— **Escomtează cambii cu 6% — 8% interese.** —

Tot asemenea acordă și **credite hipotecari și de lombard** în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

Ultoi de vie.

Colonia agricolă **HÁMORY** de ultoi de vie din Arad

liferează

ultoi cu rădăcină lemnoasă

soiu curat ultoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitatea cea mai bună — și

● **în orice cantitate.** ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuros

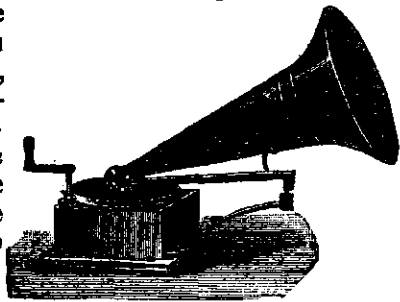
în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus
Gramophon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari
dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duple
mare asortiment. Noutăți Gramophon
suruitor! Ilustrate cu cântece și note,
bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre *Pho-*
nograph, Gramophon și *Automate* se tri-
mite gratuit și scutită de timbru. Primesc
tot felul de plăci întrebuințate sau le
schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de
adjustare pe acest teren în întreaga Ungaria

Tóth József,

comerciant de gramophone
Szeged, str. Könyök nr. 3.

Correspondență în orice limbă!
Nouii plăci românești!

➔ Puțin venit, mare circulație! ➔

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

◎ Colorator de sticlă ◎

MAYBÖHM KÁROLY

Budapest, VI., Országbiró-u. 33.

Primește spre efectuare lucrări artis-
tice. — Mustre trimit gratis și franco.
La dorință călătoresc și la fața locu-
lui pe spesele mele.

TISLER VAZUL pavagiu

Arad, strada Radnai 24

primește orice muncă de pavare

apoi

fac plăci de beton, canaluri de beton fun-
damente pentru uscarea păreților umezi,
primesc orice construcții de pământ în con-
dițiile cele mai avantajoase și în prețurile cele
mai ieftine.

ZIKMUND & COMP.

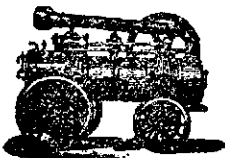
Fabrică de mașini și turnătorie de fier — în UJVIDEK

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales
mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“
și **motoarele sale** cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale

de trecut cu benzin și aburi, pluguri și
tot felul de mașini agricole mari
și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

AVIS

Hotel „Vulturul negru“

Proprietariu:

IGNATIE PAȘCA

21 chilii cu mobile noi dela 60 cr. în sus.

RESTAURANT.

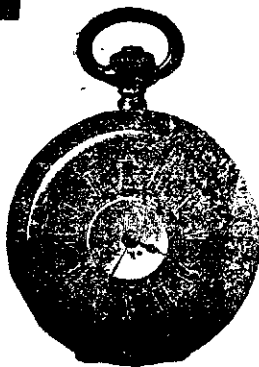
Mâncări bune și ieftine.

Papricaș de pește.

Rog spriginul onoratului public.

Tramvayul vine până la hotel.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după modă
juvaericeale atât pe bani gata cât și

— IN RATE —

pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine,
liferează cea mai bună prăvălie în aceasta
privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János

orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit

Correspondențele să se facă în cât se poate
în limba maghiară, germană sau franceză.